

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11 และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้คะแนนความสามารถในการอ่านและคะแนนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา เป็นตัวพยากรณ์

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนมา 12 โรงเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนทั้งหมด 189 โรงเรียน แล้วสุ่มห้องเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายมาโรงเรียนละ 1 ห้องเรียนได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 479 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นแบบทดสอบมาตรฐานชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.64 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด ± 2.68

2. แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อความที่สอบถามถึงความรู้สึกของนักเรียน เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา เป็นข้อความเชิงนิมิตและเชิงนิเสธ จำนวน 48 ข้อ ลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามี 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบวัดฉบับนี้ตรวจสอบความตรงเชิง

เนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และหาความเที่ยงโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.847

3. แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 306 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 306 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ด้าน คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นแบบสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบสอบนี้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.79 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.70 จำนวน 60 ข้อ และหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร K-R 20 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.851

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบและแบบวัดไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรและเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จากคะแนนความสามารถในการอ่าน และคะแนนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.5013

2. เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.3196

3. ความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1137

4. ความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.56674

5. คะแนนความสามารถในการอ่าน (X_1) และคะแนนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา (X_2) สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (Y) ได้ โดยตัวที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดีที่สุดคือ ความสามารถในการอ่าน และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.96590X_1 + 0.13098X_2 + 2.80198$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z_1 = 0.47106Z_1 + 0.26607Z_2$$

อภิปรายผล การวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11" ปราบกฎผลข้อค้นพบเป็นไปตามสมมติฐาน สามารถนำประเด็นมาอภิปรายได้ดังนี้

1. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ถ้านักเรียนได้คะแนนความสามารถในการอ่านสูงจะได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย แต่ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้เท่ากับ 0.5013

แสดงว่าความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ดังเกณฑ์ของ ประคอง กรรณสูต ที่ตั้งไว้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.30-0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง (ประคอง กรรณสูต 2522: 111) ดังนั้นความสามารถในการอ่านมีค่าพอที่จะเป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมได้ และสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ ร้อยละ 25.13 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ ชังชมแก้ว (2515: 77) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ (2517: 96) ที่พบว่า ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 หมวดวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แครี่ เอ็ม สก็อตต์ (Carrie M. Scott 1963: 322-325) ที่พบว่า ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .80$) และ แมรี วิทท์ (Mary Witt 1962: 198-204) ก็ศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับการสร้างความคิดรวบยอดเฉพาะทางสังคมศึกษา นอกจากนี้ ริชาร์ด เจ โนเอท และคณะ (Richard J. Noeth and Others 1974: 213-215) ได้ทำการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตัวหนึ่ง

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาสูงตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ อุบล เรียงสุวรรณ (2509: 31) ที่ว่า "ผู้ที่มีประสิทธิภาพการอ่านสูง จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย" และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กาย แอล บอนด์ (Guy L. Bond in Nelson B. Henry ed. 1958: 6) ที่ว่า ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงกับความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ กาย แอล บอนด์ และ แวกเนอร์ อีวา บอนด์ (Guy L. Bond and Wagner Eva Bond 1966: 275) ยังกล่าวไว้ว่า "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของนักเรียน" ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ทิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ (2526: 67) ที่กล่าวว่า "ในวิชาสังคมศึกษา

มีคำศัพท์ซึ่งเป็นอุปสรรคทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการทำความเข้าใจ เนื้อเรื่องที่เรียนไขว้เขวหรือไม่ชัดเจนได้ คำนามและศัพท์ทางเทคนิคต่าง ๆ ในหมวดวิชาสังคมศาสตร์นั้น ถ้านักเรียนไม่ได้รับการสอนให้อ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และรู้ความหมายของคำแล้วจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนเป็นอย่างมาก" การเรียนการสอนสังคมศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่มีขอบเขตเนื้อหา กว้างขวางมาก จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสารเช่นปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การสอนอ่านในวิชาสังคมศึกษาควรจะได้พัฒนาทักษะการอ่านขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดกว้างขวางและลึกซึ้ง และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังนั้นในการสอนสังคมศึกษาควรจะสอนทักษะการอ่านให้แก่ นักเรียน ครูสังคมศึกษาและครูภาษาไทยควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการอ่านร่วมกัน ส่วนครูสังคมศึกษาจะต้องสอนอ่านสังคมศึกษาด้วยการฝึกทักษะภาษาไทยโดยใช้เนื้อหาสังคมศึกษา ซึ่ง เดวิด แอล เชฟเพิร์ด (David L. Shepherd 1973 : 11 cited by Joseph E. Mahony 1977 : 1) กล่าวไว้ว่าครูสังคมศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและธรรมชาติของภาษา ควรจะสอนเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาควบคู่กับทักษะการอ่าน เพราะการอ่านเป็นวิถีทางที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาและมีความเข้าใจ

2. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาจะดีด้วย แต่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้เท่ากับ 0.3196 แสดงว่าเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางดังเกณฑ์ของประคอง กรรณสูต ที่ตั้งไว้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.20 - 0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง (ประคอง กรรณสูต 2522 : 111) ดังนั้น เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นตัวทำนายตัวหนึ่งที่จะทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อวยชัย วิทยสุวรรณ (2521 : 82) ที่พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ

เจตคติของนิสิตที่มีต่อวิชาที่เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ กิจสนาโยธิน (2526 : 67) ที่พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา ได้แก่ ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แดเนี่ยล ซี นีล นิโอล จิล และ เวอร์เนอร์ ทิสเมอร์ (Daniel C. Neale, Neol Gill and Werner Tismer 1970: 232-237) ที่พบว่า เจตคติ ต่อวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยหลายเรื่องที่พบว่า เจตคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อาทิเช่น นภาพร เมษรักษานิช (2515: 80-87) สุวิมล ว่องวานิช (2523: 59-62) วัลลภา จันท์เพ็ญ (2526: 104-108) และ ปาจรีย์ รัชชวัลดู (2527: 70) ได้ทำการวิจัยพบว่า เจตคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีผลการวิจัยในวิชาอื่น ๆ ที่พบว่าเจตคติต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ผลการวิจัยของ อัลเบิร์ต เพอร์รี่ พรูเอทท์ (Albert Perry Pruett 1978: 7064-A) ที่พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชากฎหมายมากที่สุดจะมีความรู้ทางกฎหมายมากที่สุดด้วย และ วิกกี้ ลินน์ ไทรลอง (Vicki Lynn Trylong 1988:2564-A) พบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกฉัตร พัชรราช (2528 : 46) ที่พบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และ ราตรี อิวส์วัตต์ (2519: 51) และ ลินดา ดับบลิว ฮัฟท์ และมาร์ธา เค พิเพอร์ (Linda W. Hough and Martha K. Piper 1982: 33-36) ได้ทำการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และจากผลการวิจัยของ วิลเลียม แพทริค ไดแชน (William Patrick Deighan 1971: 3333-A) และ อัลเบิร์ต เคนเนท แมสแตนต์อูโอโน (Albert Kenneth Mastantuono 1971: 248-A) พบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นตรงกับผลการศึกษาของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom 1976: 167-176) ที่พบว่า คุณลักษณะด้านจิตพิสัยซึ่งได้แก่ ความสนใจ เจตคติต่อ

เนื้อหาวิชาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ คือ เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ดังนั้นการที่เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศึกษามีความสัมพันธ์เป็นทางบวก ซึ่งหมายความว่า เมื่อนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาจะทำให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ในทางกลับกันถ้ามีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะต่ำลง อาจเป็นเพราะว่า การเรียนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกนั้นอาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความรู้สึกที่วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญมีประโยชน์ มีความจำเป็นและมีคุณค่าควรแก่การศึกษา จึงมีความชอบ มีความพอใจ ให้ความสนใจ อยากรู้อยากเห็นในวิชาที่ครูสอน และเอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ รู้สึกว่าการเรียน เป็นของสนุก พยายามใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา จึงทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งก็ยังผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา และถ้านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะจะทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้น เห็นว่าการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ไม่ชอบเรียน ไม่ตั้งใจและไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนจึงต่ำไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้อง เสริมสร้างและพัฒนา เจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนสังคมศึกษารรจตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่ สำ เร็จ บุญ เรืองรัตน์ (2524: 7) ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้วก็ยังคงต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน เพราะเจตคติมีความสำคัญเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจ เรียน สนใจ เรียน หมกมุ่นในการเรียน เสาะแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียน การสอน ต่อวิชาที่เรียนก็จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

3. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ในระหว่างความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ได้เท่ากับ 0.5667 อาจกล่าวได้ว่าตัวแปรทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (ประคอง กรรณสูต 2522: 111)

เมื่อพิจารณาระหว่างค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ($r_{x_1y} = 0.5013$) เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ($r_{x_2y} = 0.3196$) และความสามารถในการอ่านกับเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ($r_{x_1x_2} = 0.1137$) แสดงว่า ถ้าใช้คะแนนความสามารถในการอ่านและคะแนนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จะได้ผลดีกว่าการใช้ตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพียงอย่างเดียวในการทำนาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2524: 53) ที่กล่าวว่า การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว และการทำนายค่าของตัวแปรตัวหนึ่งโดยอาศัยค่าของตัวแปรตัวหนึ่ง ในความเป็นจริงมักจะให้ค่าสัมประสิทธิ์ของการทำนายต่ำ ทางแก้วิธีหนึ่งก็คือการนำตัวทำนายอื่น ๆ มาช่วยทำนาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำนาย

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ริชาร์ด เจ โนเอท และคณะ (Richard J. Noeth and Others 1974: 213-214) ที่พบว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นตัวทำนายที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ สุวิมล ว่องวานิช (2523: 59-62) จูน กอลเลสซิช (June Gallessich 1970: 173-176) และ วิกกี ลินน์ ไทรลอง (Vicki Lynn Trylong 1988 : 2564-A) ได้ทำการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรที่ร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพียงอย่างเดียว ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาจะต้องประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการทำ ความเข้าใจ เนื้อหาบทเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถ เลือกและตัดสินใจข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และประกอบกับนักเรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาสังคมศึกษา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา จะทำให้นักเรียนเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1. กระทรวงศึกษาธิการจะต้องถือเป็นนโยบายหลัก โดยให้โรงเรียน เน้นในเรื่องของการพัฒนาทักษะในการอ่าน เพราะจะเป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่จำเป็นอย่างยิ่งของนักเรียน
2. ควรจะได้มีการพัฒนา เครื่องมือมาตรฐานสำหรับวัดทักษะและความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนที่ครูจะใช้ เพื่อทราบสถานภาพของนักเรียน เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ในการผลิตหนังสือให้ เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักเรียน
3. ควรให้ความสำคัญกับโปรแกรมการอ่านซ่อม เสริมอย่างจริงจัง ซึ่งถือว่าเป็นโปรแกรมที่ช่วยนักเรียน โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียน โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาว่ามีสาเหตุมาจากความสามารถในการอ่านหรือไม่ จะได้แก้ไขได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษานิเทศก์

1. ควร เผยแพร่ความรู้และความสำคัญของทักษะและความสามารถในการอ่าน ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาแก่ครูผู้สอน
2. ควรให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน โดยอาจให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือสร้าง เครื่องมือสำหรับพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษา

1. ผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสนใจและศึกษาหาสาเหตุของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน โดยเฉพาะในวิชาสังคมศึกษา ถ้าพบว่ามีสาเหตุมาจากทักษะการอ่าน ควรจัดโปรแกรมสนับสนุนหรือช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยถือเป็นนโยบายสำคัญที่ต้อง เน้นและดำเนินการเป็นอันดับแรก
2. ผู้บริหารการศึกษาควรสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษา

1. ครูสังคมศึกษาต้องศึกษานักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำนั้น มีสาเหตุจากอะไร ถ้าพบว่ามีสาเหตุมาจากทักษะการอ่าน ก็ควรต้อง เริ่มพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียนก่อน
2. พยายามสร้าง เครื่องมือช่วยในการวัดและฝึกทักษะการอ่านให้กับนักเรียน
3. ควรใช้ทักษะการอ่านประกอบการสอน เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา โดยขอความร่วมมือกับครูภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน สอนวิชาสังคมศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทย โดยเอาเนื้อหาสังคมศึกษาสอนทักษะในการอ่าน
4. ควรจัดสอนซ่อม เสริมการอ่านให้กับนักเรียน ทั้งนักเรียนที่เรียน เก่งและนักเรียน ที่มีข้อบกพร่องทางการ เรียนให้เหมาะสมตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อที่นักเรียนจะได้นำไปใช้ในการสืบสอบความรู้ทางสังคมศึกษาด้วยตนเองได้
5. ควรจัดหาหนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ หรือตำราสารรองที่น่าสนใจไว้สำหรับฝึกทักษะการอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ให้นักเรียน เลือกอ่าน โดยจัด เป็นมุมสังคมศึกษาหรืออาจแนะนำแหล่งที่นักเรียนสามารถจะหาอ่านได้
6. ในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ควรใช้แบบสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองขั้นสูงกว่าระดับความรู้ความจำด้วย เช่น แบบสอบประเภทวัดความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า เพื่อจะได้ทราบทักษะและความสามารถในการอ่านของนักเรียน และเตรียมจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม
7. ควรหาแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาเจตคติในทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน เช่น ใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ สร้างสื่อประกอบการสอนให้นักเรียน เข้าใจง่ายขึ้น ให้ความรักและความเป็นกันเองกับนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนชอบ เรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งอาจจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสนใจในการอ่าน ความสามารถในการคิดอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนาความสนใจในการอ่าน และทักษะการอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ให้นักเรียน
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านในวิชาสังคมศึกษา ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น